

REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE 2025

1. Revisionsnämnden sammansättning och verksamhet

Larsmo kommuns revisionsnämnd består av fem ordinarie ledamöter som var och en har en personlig ersättare. Kommunfullmäktige har utsett revisionsnämnder för mandatperioden för 8/2021 - 5/2025 och för perioden 6/2025 - 5/2029. Revisionsnämndens ledamöter och ersättare under verksamhetsåret:

8/2021 – 5/2025:

<u>Ledamot</u>	<u>Ersättare</u>
Sten Bobacka, ordförande	Heidi Edén
Pernilla Löfs-Grankulla, viceordförande	Joakim Svenfelt
Katarina Barkar	Markus Svenlin
Andreas Peltola	Johnny Blomqvist
Barbro Bång	Marianne Rahja

6/2025 - 5/2029:

<u>Ledamot</u>	<u>Ersättare</u>
Sten Bobacka, ordförande	Lena-Maria Lind
Simon Eklund, viceordförande	Jonas Björkström
Andreas Peltola	Patrik Källdström
Jennie Svenfelt	Anna Törnqvist
Annie Björkell	Vilhelms Sundqvist

Den lagstadgade revisionen har utförts av KPMG Oy Ab med ansvarig OFGR-revisor Martin Slotte. Förvaltningssekreterare Maria Peltomaa har fungerat som nämndens sekreterare.

I kommunallagens 121 § stadgas följande gällande revisionsnämndens uppgifter:

”Fullmäktige tillsätter en revisionsnämnd för organiseringen av granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämnden ska bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om, bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt, bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning, se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas, övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige, för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Kommunstyrelsen kan avvika från revisionsnämndens förslag till bestämmelser i förvaltningsstadgan och till budget av en grundad anledning som gäller samordningen av kommunens förvaltningsstadga och budgetförslag.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga.

Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.”

Svenfelt Jennie, 06.05.2026
Eklund Simon, 06.05.2026

Peltola Andreas, 13.05.2026
Bobacka Sten, 08.05.2026
Björkell Annie, 06.05.2026

Dokumentet har undertecknats elektroniskt / Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu

Revisionsnämnden har tagit del av bland annat följande handlingar:

- förvaltningsorganens protokoll
- budget och ekonomiplan för åren 2025-2027
- personalrapport 2025
- den omfattande välfärdsberättelsen 2025-2029
- av kommunstyrelsen undertecknat bokslut för år 2025
- den sammanfattande slutrapporten från revisionen 2025, balansanalysen och revisionsberättelsen undertecknad av OFGR Martin Slotte.

Nämnden har arbetat enligt ett fastställt arbetsprogram och har sammanträtt 9 gånger under verksamhetsåret 2025. Tyngdpunkten enligt den fastställda utvärderingsplanen har under våren fokuserat på småbarnspedagogiken och under hösten planläggning och koncernbolagen. Nämnden har bekantat sig med verksamheten och hört tjänstemännen.

Enligt kommunallagen § 84 ansvarar revisionsnämnden för kommunens bindningsregister.

Redogörelsen för bindningarna ska lämnas till revisionsnämnden som övervakar att skyldigheten iakttas och tillkännager redogörelserna för kommunfullmäktige. Revisionsnämnden kan vid behov uppmana den som är skyldig att lämna en redogörelse att lämna en ny redogörelse eller komplettera sin redogörelse. Under året har nämnden granskat de förtroendevaldas och tjänstemännens bindningar och uppdaterat bindningsregistret.

Kommunfullmäktige har den 25.11.2024 godkänt budgeten för år 2025 och ekonomiplanen för åren 2025-2027. I budgeten ingår målen för verksamheten och ekonomin. Revisionsnämndens bedömning av hur de av fullmäktige fastställda målen har uppnåtts baserar sig på bokslutet för år 2025, de kommunala förvaltningsorganens protokoll och diskussioner med representanter för organen.

2. Behandling av utvärderingsberättelsen 2024

Med stöd av kommunallagen § 121 är styrelsen skyldig att ge fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.

Revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2024 behandlades vid fullmäktiges sammanträde den 26.5.2025.

Kommunstyrelsen har den 16.6.2025 behandlat revisionsnämndens utlåtande beträffande bokslutet 2024.

Kommunstyrelsen antecknade revisionsnämndens utvärderingsberättelse för kännedom och konstaterade att den inte föranleder några särskilda åtgärder

3. Hur målen för verksamheten och ekonomin har uppnåtts

a) Strategiska mål

Vision 2035: Larsmo är en framgångsrik och trivsamt boendekommun i en välmående region

Larsmo kommuns strategiska målsättningar för åren 2023-2035

Strategiska tyngdpunktsområden

365 är livskraft

- Välmående
- Rustade
- Välkomnande

Välmående genom livet

I Larsmo är invånaren i fokus. Engagemang och ansvar är kärnan i vår verksamhet. För oss betyder engagemang att vi skapar möjligheter för kommuninvånarna att leva ett gott liv under alla livsskeden.

Småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen skall fortsättningsvis finnas i alla kommundelar. Verksamheten skapas av en kunnig och motiverad personal, som tillägnar sig de nya pedagogiska rönerna och omsätter dem i praktiken. Att sporra till höjd utbildningsnivå är viktigt för oss. Vi skapar ett mångsidigt utbud av boende för alla åldrar.

Sammanhållningen stärks via ett ökat samarbete mellan kommunen och föreningslivet. Gemensamma mötesplatser för våra kommuninvånare stärker identiteten och samhörigheten.

Natur- och kulturupplevelser bidrar till en ökad livskvalitet och främjar välmåendet. Kulturverksamheten stärker känslan för den egna identiteten.

GOTT LIV FÖR ALLA

- Engagemang med invånaren i fokus
- Fysiskt och psykiskt välmående
- Främja barns och ungdomars fysiska aktivitet
- Verksamhet och social samvaro för äldre vuxna och seniorer
- Beaktande av risker för utanförskap och missbruk
- Hållbar utveckling (ekonomisk hållbarhet, social hållbarhet och hållbar miljö)

UTBILDNING

- En likvärdig, kvalitativ grundläggande utbildning
- Sporra till utbildning och allmän medvetenhet om utbildningens betydelse
- Kunnig, engagerad personal
- Implementering av nya pedagogiska metoder
- Utveckling av ledarstrukturen

SMÅBARNSPEDAGOGIK

- En likvärdig, kvalitativ småbarnspedagogik för alla
- Engagerat ledarskap och utveckling av ledarstrukturen
- Kunnig, engagerad personal
- Systematisk fortbildning och rekrytering
- Vikariepool

BRA BOENDE FÖR ALLA ÅLDRAR

- Olika åldersgruppers behov och möjligheter beaktas
- Mångsidigt, ändamålsenligt och tillräckligt utbud av bostäder och tomter
- Uppmuntra till grundande av gemenskapsboenden
- Gröna områden

IDENTITET OCH SAMHÖRIGHET

- Trivsamma mötes- och samlingsplatser i alla kommundelar
- Natur- och kulturupplevelser för alla
- Fierspråkighet och specialbehov beaktas

FUNGERANDE SAMARBETE MED FÖRENINGSLIVET, TREDJE SEKTORN

- Systematisk kontakt och äkta kompanjonskap med föreningarna
- Avtalsbaserade understöd tillämpas
- Frivilliga insatser i kommunen uppmärksammas genom att utse "Årets Larmsmakt"

Rustade för framtiden

Vi förbereder oss väl inför de förändringar som är förestående. Kommunens kontinuerligt växande befolkning kräver ansvarstagande ledarskap och väl genomtänkta beslut. Vi ska bli ännu bättre på att förutse framtiden, beakta risker och utnyttja möjligheter. Innovativa lösningar förutsätter ett kreativt tänkande inom hela kommunen.

Kommunens ekonomi måste alltid vara i balans. De nationella politiska besluten är svåra att förutse. Via positiva årsresultat bygger vi en buffert för framtida investeringsbehov. Serviceproduktionens ekonomiska effektivitet ska alltid vara bättre än det nationella medelvärde.

Samhällsplaneringen ska bygga på en helhetssyn. En ökad efterfrågan på småbarnspedagogik kräver nyinvesteringar i byggnader och rekrytering av personal. Befolkningstillväxten kräver en aktiv planläggning, bostadsproduktion och utbyggnad av infrastruktur.

I framtidens Larsmo ställer invånarna allt högre krav på livskvalitet, en stimulerande vardag och en hållbar och smidig livsstil. Larsmo har alla förutsättningar att leva upp till denna trend. Ett helhetsmässigt välmående bygger på en fortsatt utveckling av rekreationsmöjligheter och kulturutbud. Hållbarheten synliggörs socialt, miljömässigt och ekonomiskt. Digitaliseringen utvecklar den kommunala serviceproduktionen.

FÖRÄNDRINGAR FÖRUTSES

- Inkluderande politiskt ledarskap
- Ansvarstagande och förutseende ledarskap
- Medarbetarengagemang på alla nivåer
- Regionalt samarbete

EKONOMI I BALANS

- Kriterier för kriskommun uppfylls inte
- Verksamhetsbidraget per invånare, dvs. nettokostnaden per invånare, vilken ska täckas med skatteinkomster och statsandelar, är bättre än landets medeltal
- Investeringarna finansieras med intern finansiering
- Relativa skuldsättningsgraden ska vara bättre än 0,8

BEFOLKNINGSTILLVÄXT

- Kommunens befolkning växer med 1,2 procent per år
- Aktiv planläggning och utbyggnad av infrastruktur som tryggar tillgången på tomter i alla kommundelar

LIVSKVALITET OCH VÄLBEFINNANDE

- Uppmuntra till en hållbar och hälsosam livsstil
- Synliggöra rekreationsmöjligheterna i Larsmo idrottspark och i kommundelarna
- Utveckla utbudet av kulturverksamhet
- Eget utrymme och verksamhet för ungdomar
- Ett välfungerande sektoröverskridande samarbete med Österbottens välfärdsområde inom elevhälsa och förebyggande arbete för alla åldersgrupper

NÄRINGSLIV OCH SYSSELSÄTTNING

- Sysselsättningsgraden är bland de 10 bästa kommunerna i landet
- Tillgång på industritomter tryggas och marknadsförs
- Flexibla utrymmeslösningar erbjuds, som gynnar etablering av företag och möjlighet till distansarbete
- Aktivt deltagande i regionalt samarbete för nyetableringar och rekrytering av arbetskraft

EFFEKTIV SERVICEPRODUKTION

- Fortsatt utveckling av digitala servicelösningar
- Optimal, välfungerande och effektiv servicestruktur
- Innovativa, kreativa lösningar inom alla sektorer

HÅLLBAR SAMHÄLLSPLANERING SOM BYGGER PÅ EN HELHETSSYN

- Kommunen medverkar till förverkligandet av en hållbar energiförsörjning
- Kommunen har ambitiösa, mätbara miljö- och klimatmål för den egna verksamheten
- Regionala klimatstrategin beaktas i verksamheterna
- Klimatförändringar beaktas vid underhåll och byggande av fastigheter och infrastruktur
- Planläggningen styr till utnyttjande av förnybara energikällor
- Alla fastigheter utnyttjas och underhålls effektivt
- Hållbart resursutnyttjande (enligt indikatorer)
- Befästa befintliga byastrukturer

HÅLLBARA ENERGI-, AVFALLS- OCH TRAFIKLÖSNINGAR

- Alla kommunägda fastigheter uppvärms med förnybar energi
- Energoptimering tillämpas i hela verksamheten
- Minskning av den diffusa belastningen på vattendrag, anslutningsgrad till avloppsverk 85 % av bostäderna
- Främja gång- och cykeltrafik genom satsningar på lätta trafikleder och underfarter. Larsmo vägnätsplan är grund för planeringen.
- Merparten av kommunägda bilar klimatsmarta 2030
- Laddningsstationer och bioenergi källor tillgängliga i kommunen

STRATEGISKA INVESTERINGAR

- Nya enheter för småbarnspedagogik
- Rondell vid Furuholmskorsningen
- Byggnad av allaktivitetshall vid Idrottsparken
- Utbyggnad av avloppsnätet till fastigheterna för att nå klimatmålen

Välkommen till Larsmo

Larsmo ska ännu bättre ta vara på de attraktionsfaktorer som väcker positiva associationer hos våra invånare och i omvärlden. Vi fortsätter satsa på en aktiv marknadsföring och kommunikation.

Inflyttningen möter det ökade behovet av arbetskraft, vilket möjliggör en fortsatt ekonomisk tillväxt och stabilitet.

Då vi satsar på ökad inflyttning, ska vi samtidigt stärka vårt integrationskunnande. Serviceproduktionen skall möta behoven.

Besöksnäringen marknadsförs i samarbete med regionens övriga aktörer

ATTRAKTIONSAKTÖRER

- Natur och skärgårdsmiljö
- Strandnära boende
- Trivsamma boendemiljöer skapar gemenskap
- Bra serviceutbud inom korta avstånd
- Goda aktivitetsmöjligheter i alla kommundelar

MARKNADSFÖRING, KOMMUNIKATION

- Bibehållen god image och positiva associationer
- Positiva berättelser som inspirerar
- Lättillgänglig information för alla

INFLYTTNING

- Utbudet av bostäder, tomter och service i balans
- Ökad arbetskraftsinvandring
- God integration

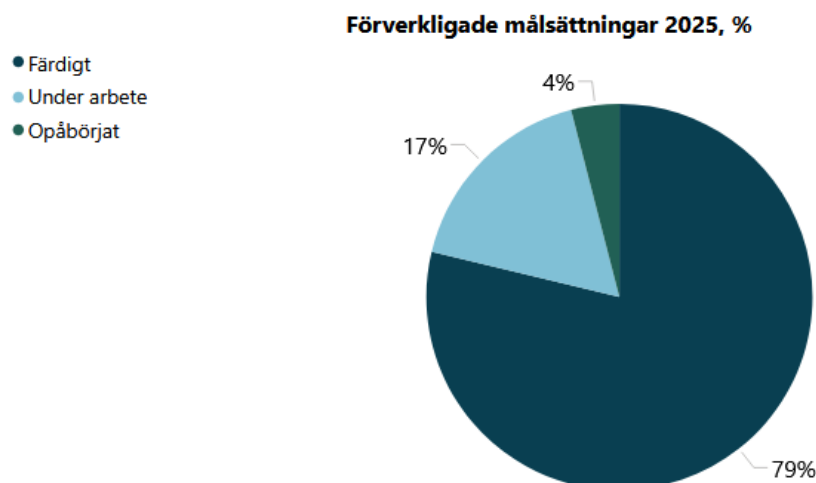
De strategiska målsättningarna i budgeten har i huvudsak uppnåtts. Utvecklingen är fortsatt positiv, vilket är glädjande.

b) Verksamhetsmässiga och ekonomiska mål

Utvärdering av organens verksamhet och ekonomi

Vid genomgång av måluppfyllelsen inom olika verksamhetsområden konstateras följande:

Nämnderna har till stora delar uppfyllt de uppställda målsättningarna. Graden av förverkligade mål minskade något jämfört med året innan (82 % år 2024).

Verksamhetsmålen grad av förverkligande, bokslut 2025

Centralvalnämnden

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes och nettokostnaderna blev ca 14 670 € lägre än budgeterat.

Revisionsnämnden

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes inte och nettokostnaderna blev ca 1 280 € högre än budgeterat.

Kommunstyrelsen

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes.

De ekonomiska målsättningarna uppnåddes och nettokostnaderna blev ca 818 350 € lägre än budgeterat.

I summan ingår kostnaderna för kommunens ledning och allmän förvaltning, sysselsättning, landsbygds- och näringslivsutveckling, projektverksamhet, allmän intern service, fastighetsförvaltning, integration av invandrare, Köpmanholmen, miljöhälsovård och koncernstyrning.

Personalsektionen inklusive kost- och städservice

Revisionsnämnden bedömer att de ekonomiska och de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes överlag. Nettokostnaderna för kost- och städservices var ca 44 460 € lägre än budgeterat. De ekonomiska målsättningarna för perioden uppnåddes. Uppföljning visar ett negativt resultat gällande ungdomarnas upplevelse av skolmaten, trots att kostservicen i stort sett uppfyllt sina uppställda mål. Nämnden anser därför att det finns skäl att se över om målsättningarna är ändamålsenliga, särskilt i relation till elevernas faktiska användning och nöjdhet.

Planläggningssektionen

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes delvis. Många planer är under arbete. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes och nettokostnaderna blev ca 63 910 € lägre än budgeterat.

Sektionen för välfärdstjänster

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna delvis uppnåddes. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes och nettokostnaderna blev ca 39 750 € lägre än budgeterat. Nettokostnaderna för kulturverksamhet var ca 50 100 € lägre än budgeterat, för fritidsverksamheten var nettokostnaderna ca 4 270 € högre än budgeterat, för fri bildning ca 3 090 € högre än budgeterat och för evenemang ca 2 980 € högre än budgeterat.

Nämnden för fostran och utbildning/ Svenska skolksektionen/ Finska skolksektionen

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för nämndens verksamhet uppnåddes delvis. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes överlag; inom förvaltningen blev nettokostnaderna ca 4 600 € högre än budgeterat, nettokostnaderna för småbarnspedagogiken var ca 299 560 € lägre än budgeterat, för grundutbildningen var nettokostnaderna ca 169 330 € lägre än budgeterat och inom andra stadiets utbildning och övrig bildning var nettokostnaderna ca 4 560 € lägre än budgeterat.

Nämnden för tekniska tjänster

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes delvis. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes; nettokostnaderna för teknisk förvaltning blev ca 107 000 € lägre än budgeterat, vägar och övriga allmänna områden ca 94 160 € under budgeterat, idrottsanläggningar och fritidsområden ca 18 110 € lägre än budgeterat, fastigheter ca 83 830 € lägre än budgeterat, intern teknisk service ca 33 510 € under budget, byggnadstillsyn ca 23 280 € lägre än budget, miljövärden ca 2 760 € lägre än budgeterat och fastighetsinventering ca 21 880 € lägre än budget.

Investeringar

Investeringsdelen förverkligades inte till fullo och nettoutgifterna blev ca 4,4 miljoner euro, vilket innebär att investeringsbudgeten underskreds.

Övriga kommentarer:

Revisionsnämnden ser mycket positivt på de satsningar som görs för att stärka välmåendet bland kommunens invånare. Nämnden vill särskilt lyfta fram kommunens breda insatser för barn och ungas välbefinnande, ett område som är avgörande för att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. Insatserna omfattar bland annat stöd för psykiskt välmående samt ett brett utbud av fritidsverksamhet som främjar både fysisk aktivitet och social gemenskap.

Nämnden uppmuntrar till fortsatt utveckling och förstärkning av åtgärder som syftar till att förebygga framtida utmaningar och stärka invånarnas livskvalitet. Detta kan exempelvis handla om förebyggande arbete i form av informations- och utbildningsinsatser kring välmående, stöd till familjer och äldre samt initiativ som bidrar till hållbara och sunda levnadsvanor. Genom långsiktiga investeringar i dessa områden kan kommunen skapa goda förutsättningar för ett välmående samhälle.

Revisionsnämnden understryker betydelsen av att dessa insatser ses ur ett långsiktigt perspektiv och utgör en integrerad del av kommunens strategiska arbete. Det innebär att åtgärderna följs upp och vid behov justeras utifrån förändrade behov, samt att resurserna används på ett ändamålsenligt sätt och når de grupper som är i störst behov.

Sammanfattningsvis ser revisionsnämnden positivt på kommunens engagemang för ökat välmående och uppmuntrar till fortsatt utveckling och förnyelse inom detta centrala område.

4. Personal

På basen av uppgifterna i bokslutet och personalrapporten för 2025 noterar revisionsnämnden i korthet följande:

Personalstyrkan och dess struktur

Antalet anställda inom Larsmo kommun var under 2025 på samma nivå som året innan. Flest antal anställda finns inom utbildningssektorn och sektorn för småbarnspedagogik. 85 % av de anställda är kvinnor.

Åldersstruktur och pensioneringar

Medelåldern bland de anställda var under året 45,9 år, dvs. något lägre jämfört med föregående år (46,65 år 2024). Under året upphörde 9 anställningar, varav 3 gick i pension och 6 personer har slutat av andra orsaker. Uppskattningen är, att per år kommer 3-8 av kommunens personal går i pension under de närmaste åren. Medelåldern för de som gick i pension var 61,6 år (60,3 år 2024).

Bildningsnivå och kunskap

Antalet registrerade utbildningar och kursdagar var 533 (443 år 2024). Utbildningsplanen uppdaterades.

Förmän och ledarskap

Förmansskolningar hålls vid behov. Förmännen följer upp hur personalen mår genom medarbetarsamtal. Medarbetarsamtal har hållits. En kartläggning av arbetsklimatet genomförs årligen.

Välmående i arbetet samt frånvaro

Kostnaderna för företagshälsovård som berättigar till ersättning från FPA ökade till 230 105 € (200 899 € år 2024). Totalt 4 897 frånvarodagar på grund av sjukdom noterades 2025 (4 687 dagar 2024).

Personalkostnader

De totala lönekostnaderna inklusive pensions- och sociala kostnader samt förtroendevaldas arvoden var ca 14,9 miljoner € (14,1 milj. 2024). Principer för uppgiftsrelaterad lön och individuella tillägg tillämpas.

Övriga kommentarer:

Revisionsnämnden ser mycket positivt på de satsningar som görs för att stärka välmåendet inom organisationen. När det gäller personalen noterar nämnden en viss ökning av arbetsolycksfall och sjukfrånvaro. Sjukfrånvaro medför en genomsnittlig kostnad på cirka 300 euro per dag/per person, vilket innebär att en minskning av frånvaron kan leda till betydande besparingar.

Tillgången till kompetent personal och att medarbetarna trivs i sitt arbete är av central betydelse. Små, riktade satsningar på personalens välmående, såsom flexibel arbetstid, rekreationsdagar och möjlighet till distansarbete, kan bidra till minskad sjukfrånvaro och stärkt attraktionskraft som arbetsgivare.

Revisionsnämnden uppmärksammar vissa risker som kan påverka den fortsatta utvecklingen. En sådan risk är att särskilt kunnande och nyckelkompetens är koncentrerad till ett begränsat antal personer, vilket kan skapa sårbarhet vid eventuella personalförändringar. För att minska detta beroende är det viktigt att arbeta systematiskt med kunskapsöverföring och kompetensspridning inom organisationen.

Rekrytering samt personalens ork och välbefinnande utgör fortsatt centrala faktorer för att kommunen ska kunna nå sina strategiska och operativa mål. Det är därför av stor vikt att kommunen även framöver satsar på att vara en attraktiv arbetsgivare genom goda arbetsvillkor, utvecklingsmöjligheter och en fungerande arbetsmiljö.

Trots identifierade risker bedömer revisionsnämnden att kommunen i nuläget i huvudsak har lyckats väl med att säkerställa tillgången till kompetent personal. Detta indikerar att de åtgärder som vidtagits inom arbetsmiljö- och personalpolitiken har haft en positiv inverkan. Det fortsatta arbetet bör inriktas på att ytterligare stärka arbetsvillkoren och främja trivseln bland de anställda.

Sammanfattningsvis ser revisionsnämnden med tillförsikt på kommunens arbete med personalens välmående och uppmanar till ett fortsatt långsiktigt och systematiskt utvecklingsarbete för en hållbar och attraktiv arbetsplats.

5. Förverkligandet av de för kommunkoncernen uppställda målen

Rönnliden Invest Ab

Mission

Rönnliden Invest Ab är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av utrymmen och verksamhetsmöjligheter för nyetableringar genom strategiskt delägarskap och byggande av nya företagsutrymmen eller serviceenheter. Dotterbolag till Rönnliden Invest Ab är Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy och Fastighets Ab Jakobstads Handelshus Kiinteistö Oy.

Vision

Bolaget ska vara vinstbringande. Vinsten återinvesteras för att långsiktigt stärka företagande och sysselsättning i kommunen.

Mål

- Välskötta och ändamålsenliga företagsutrymmen.
- Erbjuda start-up företag lämpliga utrymmen.
- Välskötta och ändamålsenliga verksamhetsutrymmen för social- och hälsovårdsverksamhet
- Utveckla Baltic-fastigheten i enlighet med den reviderade detaljplanen.
- Etablering av dagligvarubutik på den nya affärstomten på Baltic-fastigheten.
- Stärka kommunens attraktionskraft inom besöksnäringen.

Målsättningarna förverkligades till stora delar.

Fastighets Ab Larsmo Bostäder

Mission

Fastighets Ab Larsmo Bostäder är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolagets förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av bostäder och olika boendeformer i kommunen genom att vid behov bygga nya hyresfastigheter i de olika kommundelarna. Hyresbostäderna skall vara välskötta och inomhusklimatet i lokaliteterna skall vara bra. Bostäderna skall vara attraktiva på hyresmarknaden.

Vision

Bolaget skall hålla fastigheterna attraktiva och i gott skick. Till de årliga reparationerna och underhåll används bolagets egna medel.

Mål

- Att kunna erbjuda välskötta hyresbostäder åt bostadssökande i alla kommundelar.
Målet förverkligades.

Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy**Mission**

Fastighets Ab Centrumhuset ägs av Larsmo kommun och Rönnliden Invest och förverkligar kommunens strategi om utvecklandet av centrumområdet genom förvaltande av fastigheten Equity. I fastigheten verkar kommunens biblioteksverksamhet.

Mål

- Ett av Larsmo helägt bolag, som erbjuder ändamålsenliga utrymmen åt social- och hälsovården, kommunens biblioteksverksamhet samt näringslivet. Larsmo kommun äger den lokal där biblioteksverksamheten finns. Övriga lokaler ägs av Rönnliden Invest Ab.
- Fastigheten ska förvaltas effektivt, d.v.s. vara välskött och ekonomiskt självbärande.
Målen förverkligades.

Larsmo Vatten och Avlopp Ab**Mission**

Larsmo Vatten och Avlopp Ab är ett helägt dotterbolag till Larsmo Kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om att invånare skall ha tillgång till bruksvatten som uppfyller social- och hälsovårdsministeriets kvalitetskrav samt ordna avledning av avloppsvatten inom kommunens verksamhetsområde. Bolaget underhåller och sköter anläggningstillgångarna på ett sådant sätt att anläggningarna uppfyller myndighetskrav.

Vision

Bolaget ska vara en självbärande verksamhet. Ledningsnäten som bolaget innehar ska vara rätt dimensionerad och underhållas så att driftsäkerheten tryggas. Den egna vattenproduktionen ska täcka hela kommunens förbrukning. Till årliga reparationer och underhåll används bolagets egna medel.

Mål

- Hushållsvatten av god kvalitet levereras till konsumenterna.
- Kunderna får tillräcklig information om hushållsvattnets kvalitet och om störningar i verksamheten.
- Avloppsledningsnätet byggs ut så att tillräcklig tillgång på byggnadsplatser i alla kommundelar upprätthålls.
- Vattentjänstverket är självbärande.
- Läckagevattenmängder samt avbrott i leveranser och funktionsstörningar följs upp.
- Sanering av gamla vattenledningar
Målen förverkligades till stora delar.

6. Riskhantering, intern kontroll och koncernstyrning

Bokslutet innehåller en utförlig redogörelse över kommunens riskhantering, vilket är avgörande för att säkerställa en stabil och hållbar verksamhet. Kommunen har identifierat och analyserat potentiella risker och vidtagit lämpliga åtgärder för att minimera deras påverkan. Detta inkluderar verksamhetsrisker, ekonomiska risker, strategiska risker, personrisker och skaderisker. Dessutom nämns ansvarsrisker och risker med fastigheter och anläggningar, digital säkerhet, risker inom infrastrukturen och miljöfaktorer.

Kommunfullmäktige har 26.5.2025 godkänt en uppdatering av koncerndirektivet för Larsmo kommun i vilken koncernen, dess syfte och bindande karaktär definieras. Koncernstyrningen av kommunens dotterbolag och samkommuner följs upp av sektionen för koncernstyrning. Sektionen har implementerat övervaknings- och rapporteringssystem som säkerställer att dotterbolagen och samkommunerna agerar i enlighet med kommunens övergripande strategier och mål.

Trots detta är redogörelsen för koncernövervakningen i verksamhetsberättelsen relativt knapphändig. För att förbättra transparensen och ge en mer heltäckande bild av hur koncernövervakningen är ordnad, skulle redogörelsen kunna utvecklas enligt Bokföringsnämndens välfärdsområdes- och kommunsektions allmänna anvisning punkt 3.7.5 (*Redogörelse för hur koncernövervakningen är ordnad*). En mer detaljerad redogörelse skulle kunna inkludera specifika metoder och verktyg som används för övervakning, frekvensen av rapportering, samt hur kommunens ledning säkerställer att dotterbolagen och samkommunerna följer fastställda riktlinjer och mål.

Genom att följa dessa anvisningar kan kommunen ytterligare stärka sin koncernstyrning och säkerställa att alla delar av koncernen arbetar mot gemensamma mål. Detta skulle inte bara förbättra insynen och ansvarstagandet inom koncernen, utan även bidra till att identifiera och hantera eventuella risker på ett tidigt stadium, vilket är avgörande för att upprätthålla en stabil och framgångsrik verksamhet.

7. Utvärdering av målen för balanseringen av ekonomin

Den kommunala ekonomin försvagades som väntat år 2025 jämfört med år 2024 (källa: Kommunförbundets pressmeddelande 3.2.2026). Mätt med verksamhetens och investeringarnas kassaflöde hade kommunekonomin ett underskott på över 800 miljoner euro år 2025, eftersom kommunernas kostnader ökade bland annat på grund av AN-reformen. Det försämrade ekonomiska läget förklaras också av minskade skatteintäkter och nedskärningar i statsandelarna. Uppgifterna framgår av Kommunförbundets bokslutsanalys, som bedömer kommunekonomin tillstånd år 2025.

Kommunernas kostnader ökade år 2025 nästan enbart på grund av de extra kostnader som hanteringen av sysselsättningen medfört. Inom andra verksamheter, såsom undervisning samt samhälls- och miljötjänster, hölls kostnadsnivån oförändrad. Nettobeloppet av kommunernas och samkommunernas verksamhetskostnader, dvs. verksamhetsbidraget, försvagades år 2025 med 7,8 procent, vilket är omkring en miljard euro.

Kommunernas sammanlagda resultat uppgick till 740 miljoner euro år 2025. Drygt en tredjedel av kommunerna på fastlandet hade underskott mätt med räkenskapsperiodens resultat. Omkring 44 procent av befolkningen på fastlandet var bosatt i en kommun med underskott.

Kommunerna sålde tillgångar för hundratals miljoner euro år 2025. Dessa engångsposter förbättrade resultatet avsevärt för enskilda kommuner. Över 80 procent av resultatet år 2025 genererades i tre städer.

Skattefinansieringen räckte inte till att täcka alla investeringar, eftersom kommunerna höll sin investeringsnivå på en hög nivå också år 2025. Det var alltså nödvändigt att täcka en del av investeringarna med lån.

När det gäller Larsmo kommun finns det såväl likheter som olikheter jämfört med andra kommuner i landet. Larsmo kommuns verksamhetskostnader ökade med 3,94 procent till 22,8 miljoner euro (3 828 euro/invånare). Köp av tjänster minskade med 4,2 % från 4,0 till 3,8 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 5,9 procent och uppgick till 14,95 miljoner euro. Verksamhetsbidraget ökade till -19,7 miljoner euro från -17,8 miljoner euro (-3 305 euro/invånare från -3 023 euro/invånare).

Kommunens bokslut uppvisar ett överskott på 992 382 euro, i stället för ett budgeterat underskott på -304 000 euro. Kommunens totala skatteinkomster uppgick till 11,613 miljoner euro jämfört med 11,467 miljoner euro 2024. Detta är en ökning med 1,27 procent jämfört med året innan. Den totala skatteinkomsten underskred dock budgeten med 334 387 euro.

Kommunens statsandelar uppgick under 2025 till 10,992 miljoner euro då de under 2024 var 10,272 miljoner euro. Statsandelarna underskred budgeten med 59 916 euro trots att de ökade med 7,01% jämfört med året innan.

Kommunens investeringsutgifter uppgick till 5,099 miljoner euro. År 2024 var investeringsutgifterna 3,866 miljoner euro. De största investeringarna 2025 var Cronhjelmsskolans tillbyggnad, servicehuset i Idrottsparken och kommunens andel i avfallsstationen i Gammelhagen.

Lånen ökade med 1,7 miljoner euro och uppgick i slutet av året till 36 miljoner euro. Dotterbolagens andel var netto 4,23 miljoner euro. Lånen per invånare uppgick till 6 045 euro (5 829 euro året innan). Beaktar man även hyresansvaren uppgår skuldbördan till 6 059 euro per invånare.

Arbets- och näringsområdena inledde sin verksamhet den 1 januari 2025, när ansvaret för de offentliga arbets- och näringsstjänsterna övergick från staten till kommunerna. Larsmo kommun ingår i Jakobstadsregionens arbets- och näringsområde. För Larsmo kommun är kostnadseffekten relativt lindrig tack vare hög sysselsättning. Arbetslöshetsgraden i Larsmo var i genomsnitt under året 2,64 %, vilket är lägst i Finland. I praktiken råder full sysselsättning.

Gällande kommunens framtid görs bedömningen att skuldsättningen kvarstår på en relativt hög nivå då behovet av nya utrymmen fortsatt är stort inom den grundläggande utbildningen och småbarnspedagogiken.

Övriga kommentarer:

Liksom under många tidigare år visar räkenskapsperiodens resultat ett överskott. Resultatet är 994 t€, vilket är 849 t€ bättre än det ursprungligen budgeterade resultatet på -145 t€ och 690 t€ bättre än den ändrade budgetens resultat på -304 t€. Det samlade överskottet är nu 21 146 t€. Revisionsnämnden konstaterar, att kommunen uppvisar ett gott ekonomiskt resultat.

Trots det ekonomiskt mycket goda resultatet noterar revisionsnämnden en viss inbyggd ränterisk i finansieringen genom den relativt höga lånebördan på över 6 000 €/invånare (ca 36 miljoner främmande kapital) i förhållande till en hög placeringsnivå (ca 12 miljoner finansiella värdepapper). Utvecklingen kan jämföras med situationen år 2017 då kommunens lånebörda var 4 000 €/invånare (ca 23 miljoner främmande kapital) och placeringsnivån redan då var hög (ca 10 miljoner finansiella värdepapper).

För att exemplifiera detta: i dagsläget har Larsmo kommun en skuld på ca 36 miljoner euro. En räntenivå på 1 % skulle innebära en räntekostnad på 360 000 €. Om räntan däremot skulle stiga till 3 % så skulle räntekostnaderna vara 1 080 000 €. Skulle placeringarna plötsligt minska i värde innebär det också en förlust för kommunen.

Detta indikerar att kommunen visserligen är ekonomiskt stark i nuläget, men att den ökande lånebördan i förhållande till placeringarna, förutom en placeringsrisk, innebär en växande ränte- och skuldrisk som bör hanteras strategiskt för att säkerställa långsiktig ekonomisk stabilitet.

Revisionsnämnden lyfter även fram strukturella risker kopplade till kommunens stora beroende av statsandelar. Ett sådant beroende kan innebära ökad sårbarhet för förändringar i statlig finansiering samt för framtida lag- och systemreformer som kommunen själv har begränsade möjligheter att påverka. Förändringar i statsandelssystemet eller ny lagstiftning kan snabbt påverka kommunens ekonomiska handlingsutrymme och förutsätter därför god beredskap, långsiktig planering och en aktiv uppföljning av omvärldsförändringar. Nämnden betonar vikten av att identifiera och hantera dessa risker inom ramen för den ekonomiska styrningen för att säkerställa en hållbar ekonomisk utveckling.

Avslutningsvis konstaterar revisionsnämnden att Larsmo är en växande kommun, men att tillväxten behöver ske med hänsyn till skuldsättning, förändrade ekonomiska förutsättningar och tillgången till kompetent personal. Ett långsiktigt och strategiskt arbetssätt är avgörande för att säkerställa en hållbar ekonomi och god service för både invånare och personal.

8. Systemet för utvärdering

Enligt kommunallagens § 110 skall kommunfullmäktige i budgeten fatta beslut om de centrala målen för verksamheten och ekonomin. Därför skall ur bokslutet klart framgå, vilka dessa centrala mål är. För alla de i budgeten uttryckta övriga målsättningar för de enskilda verksamheterna bör måluppfyllelsen eller graden av måluppfyllelse redovisas i bokslutet.

Nämnden konstaterar, att presentationen och exaktheten i rapporteringen av måluppfyllelsen är överskådlig och måluppfyllelsen kan avläsas. Bokslutet kan utgöra grund för utvärdering på revisionsnämnds- och kommunfullmäktigenivå.

9. Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras, att kommunens ekonomi är stabil och att verksamheten har skötts på vederbörligt sätt. Revisionsnämnden ger ett gott betyg åt de redovisningsskyldiga. Vid fullföljandet av vår lagstadgade uppgift har vi inte funnit orsak till andra slutsatser än de som presenteras i denna utvärderingsberättelse, i styrelsens verksamhetsberättelse och i revisorns rapport samt i revisionsberättelsen.

Larsmo, datering enligt elektronisk underskrift

Sten Bobacka, ordf.

Annie Björkell

Jennie Svenfelt

Andreas Peltola

Simon Eklund